

[Niels Eriksen.]

sionen at få gennemført en nøjere undersøgelse af, i hvilket omfang mindre landbrugsejendomme danner hovedgrundlaget for ejerens og hans families erhverv. Det er også et spørgsmål, som man drøfter meget i denne tid, og som derfor i høj grad trænger til belysning.

Ser vi på de oplysninger, som statistikken giver os, så fortæller de, at op imod en fjerdedel af ejendomme under 10 ha afhændes til ikke-landmænd; det må give anledning til nøje overvejelse vedrørende spørgsmålet om udstykning, hvis det viser sig at være sådan, at der hvert år glider fra måske 500 op til 1 000 husmandsbrug bort fra den egentlige landbrugsmæssige udnyttelse som familiebrug. Uden et nøje kendskab til de tendenser og økonomiske kræfter, som ligger bag en sådan udvikling, kan det være betænkeligt at fortsætte.

Også udstykningens placering i forhold til hele generationsskiftet inden for landbruget trænger til en nærmere belysning. Det nytter ikke så forfærdelig meget, at staten opretter nye husmandsbrug, hvor der skaffes mulighed for, at 100-200 unge landmænd kan få en selvstændig bedrift på rimelige vilkår, hvis der i øvrigt er forhold, som vanskeliggør det for de 6 000-7 000 unge landmænd, som hvert år etablerer sig som selvstændige landmænd. Sker der en forrykning af det normale generationsskifte inden for landbruget, således at f. eks. besiddelsestiden for de ældre landmænd udvides i forhold til det normale, vil de vilkår, hvorunder de unge landmænd starter, blive vanskeliggjort for stærkt i forhold til de økonomiske muligheder, som foreligger, og det er spørgsmålet af en langt mere indgående produktionsmæssig, økonomisk, menneskelig og social rækkevidde end de problemer, som knytter sig til udstykningen. Jeg kunne tænke mig, at man overvejede muligheden for at give de unge, der opsparer et beløb til erhvervelse af selvstændig erhvervsvirksomhed, skattelettelse for en sådan opsparing. I dag er de unge, der etablerer sig,

i virkeligheden dårligere stillet end dem, der etablerede sig for et par år siden, fordi skattelettelsen for nyetablerede er bortfaldet.

Jeg ville også synes, at man skulle kunne finde en ordning, hvorefter investeringsfonds kunne etableres for enhver borger til brug for oprettelse af egen virksomhed. Det er i dag landbruget, vi taler om, men jeg har ikke noget imod, at ordningen kommer til at omfatte alle erhvervsgrene.

Det glæder mig, at det ærede medlem hr. Carl Petersen også havde opmærksomheden henvendt på hele denne gruppe unge, og jeg håber derfor, at det ærede medlem vil medvirke til og give støtte til, at vi virkelig finder frem til noget, som er til virkelig støtte for den ungdom, som skal etablere sig.

Det tredje forhold i forbindelse med udstykningen, som giver mig anledning til nogle bemærkninger, er spørgsmålet om, hvorvidt det er rimeligt at opretholde det kolossale administrationsapparat, som er nødvendigt dels for at fremskaffe jorder til udstykning, dels for at administrere lån-givningen og føre tilsyn med de oprettede brug.

Forkøbsretten må erkendes at være en betydelig ulempe for de brug, den vedrører, og den medfører en betydelig administration. Der kunne være anledning til at tage op til nærmere overvejelse, om den indsats, de omkostninger og ulemper, som er forbundet hermed, står i et rimeligt forhold til de resultater, der opnås.

Det er i øvrigt min opfattelse, at man i langt højere grad, end tilfældet har været, bør udnytte mulighederne for sammenlægning af mindre brug, eventuelt gennem en udvidelse af forkøbsretten for ejendomme, der må erkendes at være for små til at danne grundlag for en families eksistens, og som måske tillige er forsynet med ringe og utidssvarende bygninger. I hvert fald bør alle de tilfælde, hvor husmændene selv ønsker en sammenlægning foretaget, behandles overmåde velvilligt. Jeg kan ikke